

Správy

Jubileum polských andragogů

Období po roce 1990 je v Polsku charakterizováno značnou vlastní aktivitou andragogických středisek působících zejména na vysokých školách, pořádáním celopolských andragogických vědeckých konferencí – často s mezinárodní účastí, vydávání periodických publikací a bohatou knižní produkcí.

K významným mezníkům v činnosti polských andragogů patří rok 1993, kdy vzniklo *Akademickie Towarzystwo Andragogiczne* (Akademické andragogické sdružení – ATA), soustředující andragogy vysokých škol, center ustavičného vzdělávání a osvětových sdružení.

Idea vzniku ATA, spolčující vědecké pracovníky a další lidi zabývající se edukací dospělých, se zrodila v roce 1993 v Lodži, v době konání první polsko-německé konference pod názvem *Profesjonalizacja akademickiego kształcenia andragogicznego* (Profesionalizace vysokoškolského andragogického vzdělávání), zorganizované představiteli Německého svazu lidových vysokých škol (DVV) se sídlem v Polsku. První sjezd se konal v témže roku v Toruni. A právě starobylá Toruň se po dvaceti letech stane ve dnech 15. – 16. května dějištěm oslavy 20. výročí existence této Společnosti. Polští andragogové se zde pod heslem: „DYNAMIKA IDENTITY – Teorie a praxe vzdělávání dospělých“ setkají na druhém kongresu, jehož pořadatelé jsou Pedagogická fakulta Univerzity Mikuláše Koperníka, Centrum pro další vzdělávání v Toruni a Vyšší odborná škola ekonomická v Bydhošti.

Sídlo ATA je na Varšavské univerzitě (Uniwersytet Warszawski – UW), Pedagogické fakultě, ul. Mokotowska 16-20 ve Varšavě. Současná prezidentka Společnosti, E. –M. Skibińska, nám v rozhovoru k výročí ATA řekla: „Naše Společnost působí v několika oblastech jako je například rozvoj andragogiky jako teorie vzdělávání dospělých, výzkum, zahájení a podpora nových forem vzdělávání dospělých, odborné vzdělávání andragogů a šíření andragogických praktických a teoretických znalostí mezi studenty pedagogických vysokých škol, každoroční „Letní školy mladých andragogů a znalců v poradenství“ a další aktivity. Díky úsilí ATA v roce 2010 byla profese andragog zapsána do celostátní klasifikace profesí a specializací.“

Hlavní přínos organizace ATA lze shledávat v integraci polských andragogů, jejich úsilí o uznání andragogiky jako vědy a ve významném vkladu v oblasti výzkumu a vědy, včetně široké publikační činnosti, přispívající k profesnímu růstu a popularizaci andragogiky širokým vrstvám obyvatel.

Společensko-osvětová činnost ATA je organizována

na vysokých školách, kde jsou uplatňovány formy edukace dospělých a přednášky z andragogiky. Zde vyvíjejí aktivitu skupiny ochotných lidí, kteří dělají vše pro rozvoj a modernizaci různých forem edukace dospělých, výzkumu a teoretických analýz z andragogiky a s ní spojených věd.

Naplňování svých cílů společnost realizuje organizováním studií, přednáškami, semináři, konferencemi a vědeckou činností v oblasti edukace dospělých a andragogiky s účastí polských a zahraničních vědců, ediční a publikační činností a dalšími formami činnosti jako poradenství a organizování vzdělávacích kurzů.

Společnost má v současnosti 71 řádných členů, které tvoří akademičtí učitelé, vědečtí pracovníci, učitelé nebo jiní organizátoři edukace dospělých. Nejvýznamnější profesori – senioři polské edukace dospělých jsou čestnými členy. Aktuálně to jmenovitě jsou: T. Aleksander (Kraków), O. Czerniawska (Łódź), A. Kargulowa (Wrocław), J. Kargul (Wrocław), J. Pólturzycki (Warszawa) a A. E. Wesołowska (Warszawa).

Za dobu své existence náleží ATA k nejvýznamnějším organizacím v Polsku, která sjednocuje andragogické prostředí. K dosažení svého cíle mimo jiné podniká různé iniciativy jako například:

- *Edukacja Dorosłych* (Edukace dospělých) je vědecký časopis, který vydává ATA od roku 1993. Do konce roku 2007 to byl čtvrtletník, od roku 2008 vychází jako půlročník. Hlavním posláním je prezentace nejnovějších teoretických trendů v oblasti andragogiky a výsledků výzkumu prováděného vědci a akademiky, výměna názorů andragogů – praktiků, nabízejících významné postupy a prezentaci úspěchů v praxi vzdělávání dospělých, přibližování teoretických řešení pro praktickou činnost a sdílení zkušeností.
- *Biblioteka Edukacji dorosłych* (Knihovna edukace dospělých), kterou dosud tvoří 44 svazků. Většina knih je kolektivním dílem více autorů nebo se jedná o sborníky z mezinárodních konferencí, uskutečněných v Polsku. Přínosem jsou také individuální autorské publikace, tematicky zaměřené na tradice polské teorie a praxe edukace dospělých a na zkušenosti ve vzdělávání dospělých v jiných evropských zemích, Austrálii, Americe a jinde. Autoři prezentují své pohledy, vědecké výsledky a nastiňují společenské potřeby v oblasti vzdělávání dospělých. Sympatické na této edici je, že polští andragogové jsou sami autory, korektory, překladateli cizojazyčných anotací a zahraničních příspěvků.
- *Rocznik andragogiczny* (Andragogický ročník) je nejdéle vycházející pravidelný titul polských andragogů sdružených v ATA. Dosud bylo vydáno 17 almanachů, přičemž dva byly souborem dvouletého období.

Přináší vědecká pojednání a informace z oblasti vzdělávání dospělých v Polsku i ve světě. Obsahem každého „ročníku“ jsou teoretické základy a výsledky andragogických bádání, příklady z praxe, informace o edukaci

dospělých. Přiblížena je rovněž mezinárodní spolupráce, přínos a význam polských andragogů formou biografických portrétů a další. Zařazeny jsou také recenze a hodnocení knižních novinek z dané vědní oblasti. Autory příspěvků jsou univerzitní profesori, vědečtí pracovníci, absolventi a studenti s andragogikou specializací a další osobnosti i ze zahraničí.

Polským andragogům přejeme do dalších let záslužné práce ve vzdělávání dospělých, aby se jim dařilo v lidech probouzet touhu po vzdělávání se v celé šíři života a měli při tom na paměti, že na učení není žádný člověk starý a slovy Jana Amose Komenského, že každý je „... tvor k učení narozený“ a má-li hodně prospět ostatním i sobě, je potřeba „... časně mu na všechno oči otevřít a k chápání všeho smysly odemknouti...“ (Komenský, J. A.: „Vybrané spisy“, svazek II. DIDAKTIKA, 2. vydání, nakladatelství knihkupectví I. L. Kober, Praha, 1872, s. 37-48).

Jiří Pavlů